

dosarul nr. 2ra-2156/18

Instanța de fond: Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău (jud: V.Burduh)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, V.Mihaila, V.Sîrbu)

Î N C H E I E R E

7 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

având în componență sa:

Președintele completului,

judecător:

Oleg Sternioală

judecători:

Nicolae Craiu și Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iuliana Grigorii împotriva lui Alexandru Balan, intervenient accesoriu Departamentul Cadastru al Agenției Servicii Publice cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra bunurilor mobile și imobile,

împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Alexandru Balan, casată hotărârea din 20 octombrie 2015 a Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău și pronunțată o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 11 februarie 2015, reclamanta Iuliana Grigorii a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Balan, intervenient accesoriu Departamentul Cadastru al Agenției Servicii Publice cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra bunurilor mobile și imobile.

În motivarea acestei acțiuni, reclamanta Iuliana Grigorii a indicat că la 22 aprilie 1991 a înregistrat căsătoria cu pârâtul Alexandru Balan, la Primăria Jora de Mijloc, r-nul Orhei. Din căsătorie, la xxxx s-a născut primul fiu comun, Iurie Balan.

Între timp, a indicat reclamanta că la 22 septembrie 1999, căsătoria încheiată cu Alexandru Balan a fost desfăcută, divorțul fiind trecut în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 413 de OSC Ciocana, mun. Chișinău, însă, peste aproximativ 10 zile după divorț, au continuat să locuiască împreună ca o familie.

În continuare, Iuliana Grigorii a susținut că, până la 26 februarie 1999 a deținut cu drept de proprietate apartamentul nr. xxxx, amplasat pe str. xxxx, mun. xxxx, unde au locuit împreună cu familia până la 12 decembrie 2002, când imobilul a fost înstrăinat pentru a stinge datoriile care s-au format în urma procurării apartamentului nr. xxxx, amplasat pe str. xxxx, mun. xxxx și care a fost înregistrat la 13 octombrie 2001 cu drept de proprietate pe numele lui Alexandru Balan. La fel, din surse financiare comune, au efectuat lucrări de reparație capitală a apartamentului și au construit o anexă.

Reclamanta a subliniat faptul că de iure căsătoria cu Alexandru Balan a fost desfăcută începând cu 22 septembrie 1999, însă, de facto, după divorț și până la depunerea cererii de chemare în judecată a continuat să locuiască împreună cu pârâtul în apartamentul nr. xxxx, amplasat pe str. xxxx, mun. xxxx, au dus și duc o gospodărie comună. Ba mai mult decât atât, în rezultatul conviețuirii, la xxxx s-a născut al doilea fiu comun – Alexandru Balan.

La fel, a precizat că, la 13 martie 2010, a fost procurată încăperea nelocativă garajul-box nr. xxxx, amplasat pe str. xxxx, com. xxxx, s. xxxx, mun. xxxx.

Deopotrivă, la 30 iunie 2014, a procurat împreună cu Alexandru Balan terenul cu suprafața de xxxx, situat în xxxx, sat. xxxx, r-nul xxxx, pe care era amplasată o casuță sezonieră. Dreptul de proprietate asupra acestui imobil, la fel, a fost înregistrat la OCT Chișinău după Alexandru Balan. Ulterior, în locul casuței sezoniere, au construit împreună, neautorizat, o casă de locuit.

Reclamanta a pretins că, în timpul conviețuirii cu Alexandru Balan au procurat și automobilul de marcă și model Toyota Avensis, cu n/î xxxx.

Succesiv, a mai invocat faptul că, împreună cu Alexandru Balan au înființat SRL „Bius-Lux”, ambii fiind înregistrați ca fondatori. Astfel, în perioada anilor 2001 – 2013, ambii au activat în cadrul acestei societăți comerciale, ea fiind vânzător al mărfii produse de această societate, inițial la piața Decebal, din municipiul Chișinău, iar ulterior la piața Calea Basarabiei, mun. Chișinău.

În această ordine de idei, reclamanta a susținut că erau în relații bune cu pârâtul și intenționau să reînregistreze căsătoria.

Iuliana Grigorii a reiterat că, în perioada enunțată, relațiile dintre dânsa și pârâtul Alexandru Balan întruneau toate condițiile necesare pentru înregistrarea familiei, existând consimțământul reciproc, neviciat, exprimat personal și necondiționat, precum și au dus o gospodărie comună. Mai mult decât atât, opinează că, existența relațiilor de familie și că au dus o gospodărie comună se confirmă prin faptul că, în anul 2013, împreună cu Alexandru Balan au cunoscut o pereche de fini.

Distinct circumstanțelor relevate, reclamanta a menționat că, în ultimul an, relațiile în familie s-au înrăutățit din cauza apariției în viața pârâtului a altei femei. Astfel, Alexandru Balan a început să inițieze certuri, chiar și în prezența copiilor, precum și să-i creeze obstacole și să nu-i permită accesul în apartament, invocând că imobilul îi aparține cu drept de proprietate exclusivă.

Din considerentul că după cum invocă reclamanta Iuliana Grigorii partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie dobândite în timpul concubinajului nu este posibilă pe cale amiabilă, iar după mai multe discuții purtate cu pârâtul referitoare la partajarea averii pe calea concilierii, nu s-a reușit atingerea unui compromis, a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând: a) recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie a Iuliane Grigorii și Alexandru Balan asupra bunurilor imobile și mobile: apartamentul nr. xxxx, cu suprafața totală de 70,3 m.p., amplasat pe strada xxxx, mun. xxxx, estimat la suma de 353 286 de lei; încăperea nelocativă – garajul-box nr. xxxx, cu suprafața totală de 29,0 m.p., inclusiv suprafața subsolului 8,4 m.p., situat în mun. xxxx, comuna xxxx, satul xxxx, str. xxxx, identificat prin numărul cadastral xxxx; terenul cu suprafața de 0,0895 ha, identificat prin numărul cadastral xxxx, amplasat în xxxx, satul xxxx, r-nul xxxx și imobilul – casa de locuit, amplasată pe acest teren, edificată neautorizat și automobilul de model Toyota Avensis cu n/î xxxx; b) recunoașterea dreptului de proprietate a Iuliane Grigorii asupra ½ cotă-parte din: valoarea automobilului de model Toyota Avensis cu n/î xxxx; apartamentul nr. xxxx amplasat pe strada xxxx, mun. xxxx; încăperea nelocativă garajul-box nr. xxxx, cu suprafața totală de 29,0 m.p., inclusiv suprafața subsolului 8,4 m.p., situat în mun. xxxx, comuna xxxx, satul xxxx, str. xxxx, identificat prin numărul cadastral xxxx; terenul cu suprafața de 0,0895 ha, amplasat în xxxx, satul xxxx, r-nul xxxx și din căsuța sezonieră; c) obligarea organului cadastral de a înregistra modificările respective în Registrul de stat al bunurilor imobile și compensarea din contul lui Alexandru Balan în beneficiul său a tuturor cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu, inclusiv a onorariului avocatului.

Prin hotărârea din 20 octombrie 2015 a Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată înaintată de către reclamanta Iuliana Grigorii a fost admisă parțial, fiind dispusă recunoașterea după Iuliana Grigorii și Alexandru Balan dreptul de proprietate comună în devălmășie asupra bunurilor imobile și mobile după cum urmează: apartamentul nr. xxxx, cu suprafața totală de 70,3 m.p., amplasat pe strada xxxx, mun. xxxx, estimat la suma de 353 286 de lei; încăperea nelocativă – garajul-box nr. xxxx, cu suprafața totală de 29,0 m.p., inclusiv suprafața subsolului 8,4 m.p., situat în mun. xxxx, comuna xxxx, satul xxxx, str. xxxx, identificat prin numărul cadastral xxxx; terenul cu modul de folosință – lot pomicol, cu suprafața de 0,0895 ha, estimat la suma de 49 281 de lei și căsuța sezonieră, cu suprafața exterioară totală 47,0 m.p., estimată la suma de 87 362 de lei, amplasate în r-ul xxxx, s. xxxx, xxxx și autoturismul de model Toyota Avensis cu n/î xxxx, culoare argintiu. S-a recunoscut după Iuliana Grigorii și Alexandru Balan dreptul de proprietate a câte ½ cotă-parte ideală din următoarele bunuri imobile și mobile: apartamentul nr. xxxx, cu suprafața totală de 70,3 m.p., amplasat pe strada xxxx, mun. xxxx, estimat la suma de 353 286 de lei; încăperea nelocativă – garajul-box nr. xxxx, cu suprafața totală de 29,0 m.p., inclusiv suprafața

subsolului 8,4 m.p., situat în mun. xxxx, comuna xxxx, satul xxxx, str. xxxx, identificat prin numărul cadastral xxxx; terenul cu modul de folosință – lot pomicol, cu suprafața de 0,0895 ha, estimat la suma de 49 281 de lei și căsuța sezonieră, cu suprafața exterioară totală 47,0 m.p., estimată la suma de 87 362 de lei, amplasate în r-ul xxxx, s. xxxx și autoturismul de model Toyota Avensis cu n/î xxxx, culoare argintiu. S-a încasat din contul lui Alexandru Balan în beneficiul Iulianei Grigorii cheltuielile de judecată în sumă de 500 de lei, achitate drept taxă de stat la depunerea cererii de chemare în judecată. În rest, în partea recunoașterii după Iuliana Grigorii și Alexandru Balan a dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra casei de locuit construită în mod neautorizat, situată pe terenul cu suprafața de 0,0895 ha, în r-nul xxxx, s. xxxx, ÎP xxxx, cât și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. S-a încasat din contul lui Balan Alexandru în bugetul public cheltuielile de judecată în sumă de 7 575,18 lei, dintre care suma de 7 523, 93 de lei drept taxă de stat pentru adresarea acțiunii în judecată de plata căreia reclamanta Iuliana Grigorii a fost scutită și suma de 51, 25 de lei cu titlu de cheltuieli de înștiințare și chemare a părților în judecată.

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță a invocat dispozițiile art. 315 alin. (1)-(4), art. 370, art. 371 Cod civil, art. 28 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, art. 94 alin. (1) și art. 98 din Codul de procedură civilă.

Referitor la circumstanțele speței, instanța inferioară a reținut că, reclamanta Iuliana Grigorii și pârâțul Alexandru Balan după desfacerea căsătoriei au continuat să locuiască împreună și au dus gospodărie comună, având buget unic, fapt confirmat prin declarațiile martorilor; prin faptul că la xxxx s-a născut copilul comun fiul Alexandru Balan; prin fotografiile de familie prezentate de reclamantă; prin cartea de imobil a apartamentului nr. xxxx din str. xxxx, mun. xxxx; prin adeverința nr. 01-03/215 eliberată la 23 septembrie 2015 de Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove, conform căreia la 5 iunie 2013 Iuliana Grigorii și Alexandru Balan au asistat ca nași la primirea Tainei Sfintei Cununii de către Sergiu Dodon și Lilia Lupașco; prin fondarea și înregistrarea la 1 octombrie 2001 a SRL „Bius-Lux”, inițial cu sediul mun. xxxx, str. xxxx, ap. xxxx, iar ulterior în mun. xxxx, str. xxxx, ap. xxxx, reclamanta fiind manager principal.

Astfel, instanța de fond a constatat cu certitudine că, reclamanta Iuliana Grigorii și pârâțul Alexandru Balan au avut venituri comune și au dus o gospodărie comună până în anul 2013, procurând împreună toate bunurile mobile și imobile asupra cărora reclamanta pretinde că are drept de proprietate comună cu pârâțul. Or, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal până la proba contrară.

În acest sens, prima instanță a mai reținut că în timpul conviețuirii, Iuliana Grigorii, cu mijloacele bănești obținute de la înstrăinarea ampatamentului nr. xxxx din str. xxxx, mun. xxxx a contribuit la procurarea apartamentului nr. xxxx

din str. xxxx, mun. xxxx înregistrat cu drept de proprietate după pârâțul Alexandru Balan. Mai mult decât atât, Iuliana Grigorii și Alexandru Balan au efectuat din mijloace comune reparația capitală a acestui apartament, circumstanță care a sporit substanțial valoarea acestuia.

Subsecvent, referitor la pretenția reclamantei cu privire la casa de locuit construită în mod neautorizat, situată pe terenul cu suprafața de 0,0895 ha din r-nul xxxx, s. xxxx, ÎP xxxx, prima instanță a conchis că recunoașterea dreptului de proprietate asupra unor construcții neautorizate este vădit contrar legii și inadmisibilă, motiv pentru care a respins ca fiind neîntemeiată pretenția respectivă (vol.I,f.d.126,recto-verso; 132-137,recto-verso).

Prin decizia din 11 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Alexandru Balan și menținută hotărârea din 20 octombrie 2015 a Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău (vol.I,f.d.244,245-249).

Prin decizia din 3 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Alexandru Balan, casată decizia din 11 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut că instanțele inferioare, deși au stabilit justificat circumstanțele de fapt care probează că reclamanta Iuliana Grigorii și pârâțul Alexandru Bălan, obținând venituri comune, au procurat din mijloace financiare comune un șir de bunuri mobile și imobile, greșit au ajuns la concluzia referitor la aplicarea regimului proprietății comune în devălmășie prin prisma relațiilor de concubinaj făcând în acest sens trimitere la prevederile art. 19 și art. 20 din Codul familiei precum și la prevederile art. 371 din Codul civil, care coroborate stabilesc regimul juridic al bunurilor dobândite de soți în timpul căsătoriei.

Or, în situația în care dreptul de proprietate a fost dobândit în timpul relației de concubinaj, obiectul material al acestuia urmează a fi partajarea conform aportului fiecăruia la dobândirea bunului, dobândirea bunului fiind considerată ca rezultat al unui acord de activitate comună în scopul dobândirii de bunuri (vol.II,f.d.22-29).

Prin decizia din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Alexandru Balan și menținută hotărârea din 20 octombrie 2015 a Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău (vol.II,f.d.84,85-97).

Prin decizia din 4 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Alexandru Balan, casată decizia din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 3 mai 2017 (vol.II,f.d.22-29) s-a trimis cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, întru stabilirea corectă a cadrului legal aplicabil speței și în caz de necesitate a aportului fiecăruia dintre concubini la dobândirea bunului. Însă, distinct mențiunilor instanței ierarhic superioare, instanța de apel rejudecând cauza, a

omis în mod repetat să elucideze aceste circumstanțe și să constate sub protecția cărei instituții civile de coproprietate cad relațiile din speță și de care norme legale materiale sunt guvernate raporturile din speță. Or, s-a constatat că, instanța de apel în mod repetat a conchis faptul că relația de concubinaj a Iulianei Grigorii și Alexandru Balan urmează a fi tratată ca o familie în sensul art. 9 din Codul familiei, fiind recunoscută ca o căsătorie civilă, astfel încât bunurile dobândite de către aceștia în perioada anilor 1999-2014 sunt proprietate comună.

Astfel, și-au găsit confirmare argumentele recurentului precum că prezumția de comunitate în sensul Codului familiei este instituită doar în favoarea soților și nu are protecție juridică asupra relațiilor de concubinaj.

Totodată, Colegiul judiciar a remarcat faptul că, deși, instanța de apel a recunoscut relația de concubinaj a Iulianei Grigorii și Alexandru Balan ca fiind o căsătorie civilă, nu a verificat dacă între părți ar fi existat consimțământul la o asociere civilă întru urmărirea în comun a anumitor scopuri economice ori alte scopuri, în situația în care relația de concubinaj și conviețuirea acestora nu poate constitui temei de dobândire a dreptului de proprietate în devălmășie, or, participarea la construcția sau dobândirea imobilului poate servi temei de recunoaștere a cotei-părți din proprietate doar dacă se va dovedi că între proprietarul imobilului și persoanele care pretind la o cotă-parte din acesta a existat un acord de dobândire a proprietății comune.

Subsecvent, instanța de recurs a apreciat drept incertă concluzia instanței de apel, în cazul din speță, izvorul coproprietății nu este legea (ca în cazul soților), ci doar convenția părților, fie că această convenție este expresă sau tacită.

Prin urmare, având în vedere că proprietatea comună în devălmășie între coproprietarii devălmași nu este una prezumată și urmează a fi demonstrată prin probe pertinente și concludente, Colegiul a conchis că instanța de apel nu și-a motivat elocvent soluția în partea aplicabilității în speță a dispozițiilor 370 din Codul civil.

Iar pe cale de consecință, instanța de recurs a ajuns la concluzia că, instanța de apel nu a efectuat o cercetare multiaspectuală a circumstanțelor necesare pentru justa soluționare a cauzei și nu a stabilit corect cadrul legal aplicabil speței, motiv pentru care decizia acesteia ce a constituit obiectul recursului a fost casată, iar cauza remisă la o nouă rejudecare (vol.II,f.d.154-166).

După rejudecare, prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Alexandru Balan, casată hotărârea din 20 octombrie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău și pronunțată o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Iuliana Grigorii a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar măsura de asigurare a acțiunii aplicată prin încheierea din 13 februarie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău a fost anulată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a constatat că bunurile imobile și mobile care se solicită a fi partajate de către reclamanta Iuliana Grigorii ca

proprietate comună în devălmășie au fost dobândite de părțile litigante în timpul relației de concubinaj și prin urmare, bunurile respective urmează a fi partajate conform aportului fiecăruia la dobândirea acestora, or, la partajarea acestora nu poate fi aplicat regimul proprietății comune în devălmășie al bunurilor dobândite de către soți în timpul căsătoriei și care la rândul său determină egalitatea cotelor deținute de către aceștia, deoarece relația Iulianei Grigorii și a lui Alexandru Balan de concubinaj și conviețuirea acestora nu poate fi asimilată unei căsătorii, care ar constitui temei legal de dobândire a dreptului de proprietate în devălmășie.

La fel, instanța de apel a mai reținut că, nu poate constitui temei de dobândire a dreptului de proprietate relația de fapt a concubinajului, iar bunurile dobândite în timpul acestei relații urmează a fi partajate conform aportului fiecăruia la dobândirea bunului, dobândirea bunului fiind consideră ca rezultat al unui acord de activitate comună, în scopul dobândirii de bunuri și nicidecum în cadrul relației de concubinaj.

Cu referire la argumentul Iulianei Grigorii, care pretinde că a investit mijloace bănești în procurarea imobilelor, instanța de apel a relevat că, odată ce bunurile au fost procurate în timpul relației de concubinaj de către unul din concubini, concubinul neproprietar nu este privat de dreptul de a solicita plata unei compensații bănești, egală fie cu contribuția adusă la procurarea, fie la îmbunătățirile aduse imobilului, ceea ce însă, nicidecum nu echivalează cu dreptul de recunoaștere a proprietății asupra unei părți din imobil, motiv pentru care a fost admis apelul, casată hotărârea instanței de fond și emisă o hotărâre nouă, de respingere a acțiunii (vol.II,f.d.191,192-199).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei sus-enunțate, la 24 august 2018, Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc contestat ce constituie obiectul prezentului recurs, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în în cererea de chemare în judecată și în referințele asupra cererilor de apel și de recurs anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, la examinarea cauzei instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și anume instanța inferioară nu a reținut că, în conformitate cu practica CtEDO, relația de concubinaj a Iulianei Grigorii și Alexandru Balan urmează a fi tratată ca o familie în sensul art. 8 din Convenție și corespunzător în sensul art. 9 din Codul familiei, fiind recunoscută ca o căsătorie civilă, astfel încât bunurile dobândite de unul din aceștia în perioada anilor 1999-2014 sunt proprietate comună, or în această perioadă părțile litigante și-au păstrat domiciliul comun, au continuat viața conjugală, au conceput și născut un copil comun, s-au manifestat în societate ca o veritabilă familie (nu ca doi foști soți) și ca consecință au dus o gospodărie comună, adică în speță, se certifică o aparență a desfacerii căsătoriei dintre Iuliana Grigorii și Alexandru Balan,

pentru că dovezile administrate în cauză demonstrează că din punct de vedere obiectiv modul de viață al reclamantei și pârâtului a continuat în aceleași condiții și același mod ca și înainte de desfacerea căsătoriei. Astfel, la caz s-a stabilit existența circumstanțelor obiective care confirmă o continuare a vieții de familie, cu toate consecințele pe care le produce o asemenea stare de fapt.

În acest sens, reprezentantul recurenteii a conchis că în raporturile patrimoniale dintre părți izvorul coproprietății nu este legea (ca în cazul soților) ci doar convenția părților, fie că această convenție este expresă sau tacită, însă doar cu condiția că această convenție să fie neechivocă (existența acesteia să fie confirmată prin comportamentul manifest al părților).

Nu pot fi acceptate argumentele intimatului Alexandru Balan, preluate de către instanța de apel precum că regimul juridic al proprietății comune în devălmășie poate fi aplicat doar soților în condițiile Codului familiei, or, jurisprudența CtEDO și legislația națională (art. 344 alin. (2) din Codul civil) permit nașterea proprietății comune în devălmășie nu doar în temeiul legii, ci și în temeiul convenției părților, în urma relațiilor, ducerii unei vieți familiale, cum ar fi cazul din speță – ducerea de către concubini a unei gospodării comune și prin aport comun dobândesc bunuri comune fără a fi determinat aportul concret al fiecăruia (indiviziune sau devălmășie), chiar dacă în actul de achiziție este înscris o singură persoană.

Deci, bunurile dobândite de Iuliana Grigorii și Alexandru Balan în perioada de la 21 aprilie 1991 și până la sfârșitul anului 2014 constituie bunuri proprietate comună în devălmășie (deținute în indiviziune) a lor, respectiv la soluționarea problemei împărțirii acestor bunuri se va aplica regimul juridic și prezumțiile care reglementează partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie. Or, raporturile bazate pe existența unei convenții (chiar și tacite) cu privire la comunitatea bunurilor dobândite de aceștia în această perioadă nu poate fi lăsată fără efecte juridice, din simplu motiv că părțile nu au preconstituit dovezi scrise pentru consfințirea înțelegerii lor, sau dovezi care ar putea confirma aportul fiecăruia la dobândirea fiecărui bun în parte.

Ca urmare, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de respingere acțiunii, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii parțiale a acțiunii este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă (vol.II,f.d.206-211).

La 24 septembrie 2018 în adresa intimatului Alexandru Balan a fost expediată copia recursului declarat de Iuliana Grigorii, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (vol.II,f.d.215), iar la 19 octombrie 2018 și, respectiv la 24 octombrie 2018 Alexandru Balan prin intermediul reprezentanților săi, avocații Dina Potereanu și Ghenadie Tatarciuc și-a exercitat

dreptul procedural și a depus referințe în termenul stabilit de lege, solicitând declararea recursului sus-enunțat ca inadmisibil.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul înaintat de către Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu la 24 august 2018 (vol.II,f.d.206) este declarat în termen, având în vedere faptul că la dosar nu sunt date confirmative despre comunicarea recurentei sau a reprezentantului acesteia a deciziei integrale motivate din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol.II,f.d.191).

Examinând temeiurile recursului declarat de Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul vizat urmează a fi declarat inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform

secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Instanța de recurs mai reține că CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmers împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Iuliana Grigorii reprezentată de către avocatul Valeriu Dumitriu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător:

Oleg Sternioală

judecători:

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean